

WSKAZÓWKI DLA PACJENTÓW

dotyczące udzielania świadczeń przez:

Lekarza POZ, Nocną i Świąteczną Opiekę Zdrowotną, Szpitalny Oddział Ratunkowy

1. Lekarz podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) - lekarz rodzinny

Lekarz POZ jest lekarzem tzw. „pierwszego kontaktu”, do którego należy zgłosić się w pierwszej kolejności w celu uzyskania pomocy medycznej w razie zachorowania.

Lekarz POZ udziela świadczeń zapisanym do siebie (na podstawie złożonych deklaracji) pacjentom w dni powszednie, od poniedziałku do piątku, w godz. pomiędzy 8.00 a 18.00, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy. W przypadku nieobecności spowodowanej np. urlopem lekarz POZ musi zapewnić zastępstwo, o czym jest zobowiązany poinformować pacjentów.

Świadczenia lekarza POZ obejmują:

- poradę lekarską w gabinecie lekarza POZ oraz w uzasadnionych medycznie przypadkach w domu pacjenta
- świadczenia profilaktyki chorób układu krążenia,
- zapewnienie diagnostyki laboratoryjnej, obrazowej i nieobrazowej (EKG, RTG, USG) będących w kompetencjach lekarza POZ,
- lekarz POZ może także wystawiać skierowania na inne badania diagnostyczne np. gastroskopię, kolonoskopię (finansowane odrębnie przez NFZ),
- zabiegi w gabinecie zabiegowym lekarza POZ,
- kierowanie do lekarza specjalisty lub do szpitala,
- kierowanie na rehabilitację i leczenie uzdrowiskowe,
- kwalifikowanie do świadczeń transportu sanitarnego w POZ i wystawianie zleceń przewozów,
- wypisywanie recept, także według zalecenia lekarza specjalisty,
- wystawianie zleceń na realizację świadczeń pozostających w zakresie zadań pielęgniarki POZ,
- wystawianie zaświadczeń dotyczących stanu zdrowia.

Podczas pobytu poza miejsce zamieszkania, np. na wakacjach, w delegacji, u rodziny, pacjent ma prawo do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej na terenie którym przebywa w sytuacji nagłego zachorowania lub nagłego pogorszenia stanu zdrowia.

2. NOCNA I ŚWIĄTECZNA OPIEKIA ZDROWOTNA

Świadczenia udzielane są w razie **nagłego** zachorowania lub **nagłego** pogorszenia stanu zdrowia w dni powszednie, od poniedziałku do piątku, w godz. od 18.00 do 8 rano dnia następnego, oraz przez całą dobę w soboty, niedziele i święta.

Do nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej mogą zgłaszać się pacjenci wyłącznie w przypadkach nagłego zachorowania lub nagłego pogorszenia stanu zdrowia:

- gdy zastosowane środki domowe lub leki dostępne bez recepty nie przyniosły spodziewanej poprawy,
- gdy zachodzi obawa, że oczekiwanie na otwarcie przychodni może znacząco niekorzystnie wpłynąć na stan zdrowia,

Przykładowe sytuacje uzasadniające skorzystanie ze świadczeń nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej w nocy i dni wolne od pracy:

- zaostrzenie dolegliwości znanej choroby przewlekłej (np. kolejny atak astmy oskrzelowej umiarkowana dusznością)
- infekcja górnych dróg oddechowych z wysoką gorączką, szczególnie u małych dzieci i ludzi w podeszłym wieku,
- bóle brzucha, nieustępujące mimo stosowania leków rozkurczowych,
- bóle głowy, nieustępujące mimo stosowania leków przeciwbólowych,
- biegunka lub wymioty, szczególnie u dzieci lub osób w podeszłym wieku,
- nagłe bóle kręgosłupa, stawów, kończyn, itp.
- zaburzenia psychiczne (z wyjątkiem agresji lub dokonanej próby samobójczej – wtedy należy wezwać zespół ratownictwa medycznego tel. 112).

W ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej nie można uzyskać np. wizyty kontrolnej w związku z wcześniej rozpoczętym leczeniem, recepty na stosowane stale leki w związku ze schorzeniem przewlekłym, rutynowego zaświadczenia o stanie zdrowia, skierowania do specjalisty. Wymienione świadczenia są udzielane przez lekarza POZ (lekarz rodzinny pacjenta) od poniedziałku do piątku w godz. od 8.00 do 18.00.

3. SZPITALNY ODDZIAŁ RATUNKOWY (SOR)

Do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego powinni zgłaszać się pacjenci w nagłym zagrożeniu zdrowotnym, które może być spowodowane:

- **ciężkim urazem**, a w konsekwencji ciężkimi, rozległymi, mnogimi obrażeniami ciała doznanymi np. w wypadku komunikacyjnym, w wypadku w szkole, w sporcie, w domu, upadku wysokości itp.

- **nagłym szkodliwym wpływem środowiska** – takim jak: niska/wysoka temperatura, ogień/pożar, wyładowania atmosferyczne, prąd elektryczny, podtopienie, pogryzienie/ukąszenie/użądlenie, ekspresja alergenów, promieniowanie jonizujące, skażenie, epidemia itp.

- **ostrym zatruciem** - w tym najęściej: lekami, środkami chemicznymi, gazami, używkami, pokarmami itp.

- **nagłym zachorowaniem z zaburzeniem funkcji życiowych**, takich jak:

- nagły ból w klatce piersiowej,
- nagłe zaburzenia rytmu serca,
- nagła duszność,
- nagły silny ból głowy,
- nagła utrata przytomności/zaburzenia świadomości,
- napad drgawek,
- nagłe zaburzenia widzenia, słuchu, czucia, mowy,
- nagły ból brzucha, uporczywe, masywne wymioty,
- krwawienia z przewodu pokarmowego,
- nagłe silne krwawienia z dróg rodnych,
- nagła wysoka gorączka (powyżej 39,0°C)

W przypadku wystąpienia powyższych problemów pacjent również ma prawo wezwania karetki pogotowia (tel. 112). W szczególności w sytuacji wystąpienia objawów kardiologicznych (np. nagły ból w klatce piersiowej) wezwanie karetki zapewni bezpośrednie przewiezienie pacjenta na oddział kardiologiczny.

Do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego nie powinni zgłaszać się pacjenci celem uzyskania:

- porady ogólnolekarskie,
- porady specjalistycznej,
- uzyskania pomocy socjalnej,
- wypisania recepty,
- uzyskania zwolnienia lekarskiego,
- zmiany opatrunków,
- wykonania iniekcji,
- zdjęcia szwów z rany,
- zdjęcia opatrunków gipsowych,
- wymiany cewników, itp.
- badań – za/lub w zastępstwie jednostek podstawowej opieki zdrowotnej, prywatnych poradni specjalistycznych itp.